

Dr hab. Dorota Brzozowska, prof. UO
Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytetu Opolskiego

AUTOREFERAT O PRZEBIEGU PRACY ZAWODOWEJ, OSIĄGNIĘCIACH NAUKOWO-BADAWCZYCH,
DYDAKTYCZNYCH, W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA KADR I ORGANIZACYJNYCH

1. Przebieg pracy zawodowej
 1. Profesor UO w Instytucie Filologii Angielskiej – od 2016 nadal
 2. Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Opolskiego – w Instytucie Polonistyki i Kulturoznawstwa UO 2013 – 2016.
 3. Prodziekan ds. nauki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2008-2012
 4. Kierownik Zakładu Europeistyki, 2010-2013
 5. Adiunkt habilitowany w Instytucie Filologii Polskiej UO 2008 – 2013.
 6. Teacher/Fellowship in Polish Studies, London University, School of Slavonic and Eastern European Studies – University College London 2000 – 2001.
 7. Adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej UO 1999 – 2008.
 8. Studentka stacjonarnych studiów doktoranckich, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Opolski 1995 – 1999.
 9. Nauczyciel języka angielskiego, II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Opolu, 1993 –1999.

Praca habilitacyjna

Polski dowcip etniczny. Stereotyp a tożsamość, Wydawnictwo UO 2008.

Kolokwium 11.12.2008. Recenzenci: prof. dr hab. Renata Przybylska, prof. dr hab. Bogdan Walczak, prof. dr hab. Ewa Malinowska, prof. dr hab. Stanisław Dubisz. Recenzje wydawnicze – prof. dr hab. Wojciech Chlebda, prof. dr hab. Jerzy Bartmiński.

Praca doktorska

„Językowo-kulturowe aspekty dowcipów polskich i angielskich”, 1999, UO, promotor pracy prof. dr hab. Stanisław Gajda, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Pogonowski, prof. dr hab. Bogusław Wyderka, prof. dr hab. Maria Wojtak – recenzja wydawnicza

Praca magisterska

„Percepcja tonów języka chińskiego mandaryńskiego przez polskich słuchaczy. Studium psycholingwistyczne”, 1993 UAM, Poznań, promotor pracy - prof. dr hab. Piotra Łobacz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Neofilologiczny, filologia – studia dzienne, pięcioletnie (1988-1993)

Pracę magisterską „Percepcja tonów języka chińskiego mandaryńskiego przez polskich słuchaczy. Studium psycholingwistyczne”, promotor pracy - prof. dr hab. Piotra Łobacz, obroniłam w 1993 r., po pięcioletnich studiach językoznawczych na UAM w Poznaniu. Po ich zakończeniu powróciłam do rodzinnego Opola i podjęłam pracę jako nauczyciel języka angielskiego w opolskim liceum. Zostałam słuchaczką stacjonarnych studiów doktoranckich (1995-1999) na Uniwersytecie Opolskim i pracę doktorską „Językowo-kulturowe aspekty dowcipów polskich i angielskich” (drukiem ukazała się jako książka *O dowcipach polskich i angielskich. Analiza językowo-kulturowa*, Opole 2000), napisaną pod kierownictwem prof. Stanisława Gajdy, obroniłam w ostatnim roku ich trwania (1999).

Po obronie rozprawy doktorskiej rozpoczęłam pracę w Zakładzie Stylistyki Instytutu Filologii Polskiej na stanowisku adiunkta. W czasie trwania zatrudnienia przebywałam na rocznym stypendium w Uniwersytecie Londyńskim, pracując jako wykładowca języka polskiego w School of Slavonic and East European Studies (2001). W kolejnych latach powracałam na uniwersytety w Wielkiej Brytanii w ramach wizyt studyjnych (Reading, Glasgow, Limerick, Brighton). Zdobywałam wielokrotnie granty indywidualne – m.in. National Science Council Republiki Chińskiej (2009), Estońskiej Akademii Nauk (2008), Adalbert Stiftung Hendrik Foth (2002), Central European University w Budapeszcie (2001), dwukrotnie przyznany przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie (2000 i 2002) oraz przez Komitet Badań Naukowych (1998-2000), OTPN (2000, 2008). Brałam udział w grantach zbiorowych (KBN 2003–2006). W kadencji 2008-2012 pełniłam funkcję prodziekana ds. nauki Wydziału Filologicznego UO.

Stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa otrzymałam na podstawie książki *Polski dowcip etniczny. Stereotyp a tożsamość* (Opole 2008). Przeszeregowana zostałam na stanowisko adiunkta z habilitacją i zostałam kierownikiem Zakładu Europeistyki. Po pięciu latach i spełnieniu wymaganych wymogów awansowana zostałam na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Ze względu na moje zainteresowania badawcze, zaangażowanie we współpracę międzynarodową oraz otwieranie nowych specjalności na filologii angielskiej, w których powstanie się włączałam, zaproponowano mi przejście do Instytutu Filologii Angielskiej do Zakładu Kultur Anglojęzycznego Obszaru

Kulturowego. Już jako pracownik tego Instytutu opracowałam program studiów pierwszego stopnia Polish Studies. Obecnie, jako opiekun, prowadzę zajęcia na tym oraz na innych proponowanych przez IFA kierunkach, na studiach doktoranckich w języku polskim i angielskim oraz koordynuję po raz drugi międzynarodowy polsko-estoński projekt badawczy (PAN 2009-2012, 2014-2018). Biorę także po raz kolejny udział w Letniej Szkole języka i kultury dla obcokrajowców.

a) osiągnięcia naukowe lub artystyczne

Moje zainteresowania od trzydziestu lat koncentrują się wokół językoznawstwa ogólnego, synchronicznego i porównawczego, stylistyki, analizy dyskursu, semiotyki, badań nad humorem, studiów azjatyckich i dydaktyki języka polskiego jako obcego. Początek moim fascynacjom lingwistycznym dały studia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie na Wydziale Neofilologicznym studiowałam Językoznawstwo – w ramach studiów dziennych pięcioletnich (1988-1993).

Studia te dały mi kwalifikacje do nauczania języka angielskiego, możliwość poszerzenia znajomości języka rosyjskiego, nauczania się języka niemieckiego oraz szansę zapoznania się z językiem chińskim oraz napisania pod kierownictwem pani prof. dr hab. Piotry Łobacz, opartej na analizie dokonanych nagrań pracy magisterskiej zatytułowanej „Percepcja tonów języka chińskiego mandaryńskiego przez polskich słuchaczy. Studium psycholingwistyczne” (1993 UAM). Wątek zainteresowań językiem chińskim i kulturą Wschodu kontynuowałam już jako pracownik Uniwersytetu Opolskiego, uczęszczając na zajęcia lektoratowe oraz kończąc studia podyplomowe Ikonopisarstwo. Studium chrześcijańskiego Wschodu. Zagadnienia dotyczące różnych aspektów kultury i języka chińskiego przedstawiam w artykułach z tego zakresu oraz najnowszej monografii *Chińskie ślady w polskich dyskursach współczesnych* (2018). W czasie studiów na UAM, biorąc udział w pracach koła naukowego językoznawców, miałam okazję uczestniczyć w badaniach terenowych i zetknąć się z problematyką mniejszości językowych i obserwować spuściznę kulturową terenów Wilamowic. Wtedy zainteresowałam się tematyką tożsamości i jej społecznymi aspektami. Wiedzę z zakresu socjologii pogłębiałam na studiach w Instytucie Nauk Społecznych UAM (1991-1992). Zainteresowanie to powróciło także przy zetknięciu z Polonią angielską, podczas pobytu na rocznym stypendium w London University, gdy pracowałam jako nauczyciel języka polskiego w School of Slavonic and East European Studies (2000/2001) i zbierałam materiały do dalszej pracy badawczej. Wykorzystałam je w książce *Polski dowcip etniczny. Stereotyp a tożsamość* (2008).

Do mojego rozwoju naukowego w kierunku komunikacji międzykulturowej w znacznym stopniu przyczyniły się liczne kontakty międzynarodowe. Jeszcze podczas zbierania materiałów do pracy doktorskiej odbywałam liczne staże zagraniczne, w tym na uniwersytecie w Reading, gdzie trafiłam na bogatą bibliotekę wyposażoną w komplet dzieł humorologicznych i spotkałam prof. Christiego Daviesa, czołowego badacza humoru etnicznego na świecie. Podczas tego pobytu dowiedziałam się także o istnieniu International Society for Humor Studies, którego zostałam członkiem i zyskałam dostęp do najnowszych badań z zakresu humoru. Pozwoliło mi to lepsze osadzenie mojej pracy w kontekście badań prowadzonych w innych krajach.

W książce *O dowcipach polskich i angielskich. Analiza językowo-kulturowa* moim głównym celem było opisanie dowcipu jako gatunku tekstu, uchwycenie elementów podobnych i różnych dla dowcipów polskich i angielskich oraz uzasadnienie ich kulturowo specyficznego lub niespecyficznego charakteru. Podstawę materiałową stanowił korpus tysiąca dwustu współczesnych dowcipów. W rozdziale pierwszym przedstawiłam najważniejsze dotychczasowe ustalenia dotyczące dowcipów. Dla ich zaprezentowania posłużyła mi koncepcja zaproponowana przez R. Beaugrande'a i W. Dresslera (1990) odnosząca się do strukturalnej, semantycznej i pragmatycznej płaszczyzny tekstu i opisująca siedem kryteriów tekstowości. W rozdziale drugim zaproponowałam schemat kompozycyjny dowcipów. Z punktu widzenia płaszczyzny powierzchniowej dowcip jest krótką formą narracyjno-dialogową. Prototypowy dowcip zamknąć można w obrębie trzech pulsów. Pulsami są następujące po sobie epizody lub kolejne wyliczenia, układające się w akcję. Ten wzorzec jest realizowany w wielu wariantach i między nimi zarysowują się różnice polsko-angielskie. W badaniach semantycznej płaszczyzny tekstu posłużyłam się ogólną teorią humoru werbalnego oraz semantyczną teorią humoru, odwołując się m.in. do prac V. Raskina (1986) i S. Attardo (1994), by stworzyć własny model opisu dowcipu jako gatunku tekstu.

W części poświęconej typologii dowcipów pokazałam, jak wyglądają proporcje polskich i angielskich dowcipów językowych do referencyjnych. Przeprowadzając klasyfikację dowcipów polskich, zaproponowałam wyodrębnienie kategorii dowcipów językowo-referencyjnych. W badaniach semantyczno-kulturowej płaszczyzny dowcipów porównałam różne warianty realizacji schematu kompozycyjnego dowcipów dla poszczególnych grup tematycznych dotyczących kobiet, analizując najczęściej występujące w nich skrypty. Wzięłam pod uwagę bohaterki dowcipów znane w obu kulturach (żony, kochanki, matki i teściowe), a także postacie typowe dla danej kultury (Babę u lekarza w dowcipach polskich i Dianę jako ofiarę wypadku w dowcipach angielskich).

Wątek dotyczący językowego obrazu kobiet wpisał się w moje zainteresowania stylami komunikacyjnymi, stylistyką i lingwistyką płci, tworząc wraz z nimi kolejny nurt obecnym w moich badaniach, działalności publikacyjnej (m.in. red. książki *Communication Styles. Culture's software*, numeru pisma „Styles of Communication”, prace w redakcji rocznika „Stylistyka”) i organizacyjnej. Tematem relacji język i płeć zajmowałam się badawczo już wtedy, gdy ta tematyka nie była jeszcze popularna w polskich badaniach językoznawczych. Podstawy dotyczące wiedzy z tego zakresu zdobyłam na kursie *Language, Gender and Society* w Central European University w Budapeszcie (2001). Opracowania szczegółowego tych zagadnień podejmowałam się w kolejnych publikacjach, konfrontujących badania zachodnie z rodzimym materiałem. Między innymi zauważyłam i przeanalizowałam pojawienie się i rosnącą popularność w polskich mediach terminów takich *feminizm*, *seksizm*, *gender* (2003, 2005) i *polityczna poprawność* (2004). Dokonałam badań porównujących język kobiet i mężczyzn (2004) oraz rozmawiających ze sobą kobiet (2006). Analizowałam związane z płcią stereotypy (2002, 2007). Interesowała mnie także kreatywność w języku, a zagadnienia tego dotyczyły redagowane przez mnie tomy (2012, 2013) i artykuły mojego autorstwa (2012). Zajmowałam się również retorycznymi aspektami sporów (2016), dyskursem w polskich badaniach językoznawczych (2014), analizą stylu osobniczego (2016) a także terminologią językoznawczą (2012).

Lingwistyka płci doprowadziła mnie do zainteresowania zagadnieniami tożsamościowymi oraz analizą dyskursu, ale też stereotypami, do których analizowania okazała się przydatna koncepcja językowego obrazu świata oraz metoda jego badania za pomocą profilowania, wzorowana na pracach J. Bartmińskiego i W. Chlebdy, wykorzystana przeze mnie w kolejnych artykułach. Wszystkie te wątki znalazły z kolei swoje podsumowanie w monografii poświęconej polskiemu dowcipowi etniczemu, stereotypom i tożsamości *Polski dowcip etniczny. Stereotyp a tożsamość*. Moje dotychczasowe zainteresowania badawcze oraz dokonanie przeglądu literatury przedmiotu uzmysłowiły mi brak takiej pracy i zrodziły potrzebę jej napisania.

W książce pokazuję polski dowcip etnicznych jako określoną całość, analizowaną w kontekście występujących w niej skryptów i ich powiązań ze stereotypami. Podstawę materiałową pracy stanowił składający się z ponad dwóch tysięcy tekstów korpus dowcipów, w którym centralną pozycję zajęły dowcipy współczesne zaczerpnięte z różnych źródeł. W pracy pokazuję teksty najbardziej charakterystyczne dla tematyki tożsamościowej, pozwalające

wskazać skrypty najczęściej występujące w polskich dowcipach etnicznych, analizowane w kontekście najbardziej znaczących dla naszej kultury stereotypów.

W celu ukazania wpływów treści zawartych w dowcipach etnicznych na polską tożsamość narodową korzystam z połączenia takich metod, jak semantyczna teoria humoru werbalnego, profilowanie i krytyczna analiza dyskursu. Praca składa się z siedmiu rozdziałów. W pierwszym z nich przedstawiam postawy teoretyczne prowadzonych rozważań oraz metodologię przeprowadzonych badań i pokazuję związki między różnego rodzaju typami dyskursów dotyczących problematyki stereotypów ujawniających się w dowcipach.

Rozdział drugi poświęcony jest wydobyciu z tekstów cech charakteru narodowego oraz autostereotypu Polaka. Każdy z następujących rozdziałów zbudowany jest podobnie, gdyż uwzględniam w nim tło historyczne, polityczne i społeczne. Każdy zawiera trzy zasadnicze części: charakterystykę odpowiedniego entonimu, historię stereotypu, uwidaczniającą się w poszczególnych grupach tekstów na tle historii relacji między Polakami a omawianą grupą etniczną, oraz obraz danej narodowości w relacji do dowcipów współczesnych.

Kolejne rozdziały ukazują heterostereotypy obecne w dowcipach o przedstawicielach najważniejszych dla polskich dowcipów etnicznych narodowości, występujących w dowcipowej triadzie „Polaka, Ruska, Niemca”, uzupełnione o ważny z punktu widzenia historycznego portret Żyda oraz pokazany ze względu na współczesny wpływ amerykanizacji na kulturę polską – obraz Amerykanina. W rozdziale siódmym, będącym swoistym podsumowaniem, proponuję nową perspektywę spojrzenia na problem tożsamości odzwierciedlanej w dowcipach. Poświęcony jest on tożsamościom rozmytym, a analizuję w nim teksty związane z piłkarskimi Mistrzostwami Świata i biorącymi w nich udział sportowcami. Moja polifoniczna i konstruktywistyczna koncepcja pozwala na pokazanie narodowości wielowarstwowej, bo budowanej fragmentarycznie z wielu jednoczesnych i diametralnie różnych punktów widzenia.

Tematyką, wokół której powstało najwięcej moich prac indywidualnych, współautorskich i redakcyjnych jest humor i różne jego oblicza. Podejmowane przez mnie badania były pierwszymi na polskim gruncie zastosowaniami prężnie rozwijających się w krajach anglosaskich od lat sześćdziesiątych koncepcji, które przystosowałam do analiz materiału rodzimego. Pozwoliło to z jednej strony na wykorzystanie semantycznej teorii humoru (Semantic Theory of Humor) oraz ogólnej teorii humoru werbalnego (General Theory of Verbal Humor) do przeprowadzenia nowatorskich badań porównawczych i z drugiej strony na zapoznanie (dzięki zaangażowaniu na forum międzynarodowym) zagranicznych badaczy ze specyfiką humoru polskiego. Jego rozwój śledziłam na przestrzeni lat starając się uchwycić

zachodzące w nim zmiany. Ponieważ dowcip uważany jest (por. V. Raskin, S. Attardo, C. Davies) za kategorię centralną dla rozważań nad humorem w swoich publikacjach zajmowałam się tym gatunkiem z różnych punktów widzenia, głównie w badaniach porównawczych. Ponieważ teksty dowcipów są barometrem przemian społecznych i wskaźnikiem najistotniejszych tematów i problemów, które w danej chwili nurtują społeczeństwo, na ich przykładzie analizowałam aktualną, dynamicznie zmieniającą się sytuację, uwzględniając różne czynniki kontekstowe – społeczne, polityczne i kulturowe. Do innych analizowanych przez mnie gatunków należą teksty reklamowe, kabaretowe, demotywatory czy piosenki. Interesują mnie wszelkie przejawy i formy, w których pojawia się dyskursu humorystyczny. Na jego temat zredagowałam książkę *Humorous Discourse* (wraz z Władysławem Chłopickim) opublikowaną w prestiżowym wydawnictwie Mouton de Gruyter (2017). Zajmowałam się na przestrzeni lat zarówno zjawiskami szczegółowymi - opisałam między innymi szeroką kategorię dowcipów o kobietach polskich, żydowskich, niemieckich, rosyjskich (2003, 2007, 2008), o rodzinie (2012), kulturowo specyficzne dowcipy o babie (2000) i góralach (2017), zauważyłam pojawienie się pierwszej serii polskich dowcipów katastroficznych (2002), analizowałam dowcipy o celebrytach (2001), naukowcach (2013) i o wojnie w Iraku (2007), o zwierzętach (2009), teksty humorystyczne o końcu świata (2015), dowcipy polityczne (2015), humor w internecie (2001) – jak i ogólnymi – takimi jak agresja w dowcipach (2005), amerykańskie wpływy na humor polski (2004), humor w reklamie (2006) i tabloidach (2011), poprawność polityczna a humor (2017), logiczne aspekty języka a teksty humorystyczne (2012). Porównań dokonywałam uwzględniając obszar krajów kultur anglojęzycznych, ale też krajów sąsiadujących - Rosji i Niemiec - oraz należącej do krajów bałtyckich Estonii.

W badaniach nad humorem na arenie międzynarodowej uczestniczę m.in. redagując od roku 2012 kwartalnik „European Journal of Humour Research”. Do propagowania wiedzy o różnych gatunkach dyskursu humorystycznego przyczyniły się redagowane przeze mnie najpierw wraz z prof. Gajdą (2000, Stylistyka 2001) a potem wraz z doktorem Władysławem Chłopickim (2012, 2013, 2014, 2015, 2017) tomy.

Trzecim obszarem moich badań nad komunikacją międzykulturową są wzajemne powiązania między Wschodem a Zachodem, a ich rezultatem jest książka *Chińskie ślady w polskich dyskursach współczesnych* (2018). Pokazuję w niej wpływ języka i kultury chińskiej na różne sfery życia w Polsce. W celu podkreślenia zróżnicowania i obecności wątków chińskich w różnych tekstach i gatunkach, posługując się metodologią związaną z pojęciem wymiarów kulturowych oraz pomocniczo narzędziami badania językowego obrazu świata. W

analizach biorę pod uwagę dyskursy: artystyczny, humorystyczny, medialny, dydaktyczny i akademicki oraz ściśle powiązany z nimi dyskurs aksjologiczny.

Struktura pracy została zaplanowana w sposób, który ukazywać ma omawiane zjawisko od treści abstrakcyjnych po zagadnienia praktyczne. W materiale ilustrującym staram się objąć szerokie spektrum przykładów - od całych tekstów, po pojedyncze wyrazy i w zależności od rodzaju próbki do jej oglądania dobieram narzędzia metodologiczne. W rozdziale pierwszym przedstawiam definicje kluczowych dla pracy pojęć oraz rozważania nad specyfiką kulturową stylu jako duszy. Rozdział drugi dotyczy śladów wartości obecnych w dyskursie artystycznym w różnych jego przejawach – związanych z malarstwem, literaturą i poezją. Zajmuje mnie w nim rola kreatywności, piękna i prawdy, a także zagadnienia czasu i niedosłowności w kulturze chińskiej. W części trzeciej poświęconej dyskursowi humorystycznemu przedstawiam obraz Chińczyków wyłaniający się z polskich wystąpień kabaretowych i dowcipów. W kolejnym rozdziale opisuję ten obraz w dyskursie medialnym, bazując na analizie materiałów informacyjnych na temat Państwa Środka ukazujących się w prasie, radiu i telewizji oraz śledząc obecność zarówno języka chińskiego, jak i odniesień do tego co chińskie w przestrzeni publicznej – na podstawie chrematonimów i ideonimów – występujących kolejno w nazwach restauracji oraz w tekstach związanych z kinematografią. Ostatni, piąty z rozdziałów dotyczy dyskursu dydaktycznego i odnosi się do nauczania Polaków języka chińskiego oraz zainteresowania Chińczyków językiem polskim. We wszystkich rozdziałach przeplatają się zagadnienia dotyczące wartości, stylu, dyskursów, ilustrowane za pomocą rozmaitych typów i gatunków tekstu. Główne zadanie, które realizowałam w tej publikacji polegało na pokazaniu całego spektrum możliwości występowania wątków związanych z Chinami w polskiej sferze kulturowo-językowej i zwróceniu uwagi na korzyści, jakie płynąć mogą z przenikania się wzajemnego tekstów powstałych w odrębnych kręgach oraz na ich potencjał rozwojowy i przyszłościowy charakter.

Silnym nurtem moich zainteresowań, choć raczej praktycznych, jest wątek dydaktyczny - związany z nauczaniem różnych przedmiotów, propagowaniem i przede wszystkim certyfikowaniem języka polskiego jako obcego. Od 2004 r. pracowałam jako egzaminator, później audytor, od 2010 członek Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Przewodniczyłam komisjom egzaminacyjnym powoływanym do różnych ośrodków krajowych i zagranicznych. Od 2016 jestem członkiem obradującej regularnie Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego i zajmuję się w niej audytem wewnętrznym.

Obecnie kieruję polsko-estońskimi badaniami porównawczymi, na które zdobyłam już dwukrotnie finansowanie z Polskiej i Estońskiej Akademii Nauk, jako polski koordynator projektów: „Communication styles: developing cross-cultural theoretical and methodological framework” (projekt nr 1/ 2016-2018) oraz „Creativity and tradition in Polish and Estonian cultural communication” (projekt nr 1/2010-2012). W ramach pierwszego projektu opracowane zostały porównania poszczególnych gatunków związanych z tradycją i kreatywnością mieszkańców krajów połączonych Bałtykiem, podobną historią i przedchrześcijańskim folklorem, ale o całkowicie odrębnym języku i innym stopniu emocjonalności, a drugi, trwający projekt, ma za zadanie stworzenie metodologicznych podstaw analizy stylów komunikacyjnych w badaniach międzykulturowych. Oba projekty wypełniają lukę poznawczą, ponieważ szczegółowe i wielowymiarowe porównanie polszczyzny z estońskim na tyle językowo-kulturowym nie było do tej pory prowadzone.

W sumie opublikowałam trzy książki autorskie, dziewięciu (z tego ośmiu po habilitacji) jestem współredaktorem. Wśród książek redagowanych jest 6 pozycji anglojęzycznych. 6 tomów dotyczyło humoru, a pozostałe terminologii w językoznawstwie, komunikacji kulturowej i stylów komunikacyjnych. Po uzyskaniu habilitacji byłam przedstawicielem polskim w humorologicznych projektach międzynarodowych (2007-2009 „Contemporary Jokelore: Postcolonialism – Internet-Cognition”) oraz jako Kierownik Zakładu Europeistyki kierowałam tematami „Humor i płęć w komunikacji międzykulturowej” (2013), „Polityczne i kulturowe europejskie tendencje rozwojowe” (2011-2012) oraz „Polskie i europejskie tendencje rozwojowe kultury”(2010).

Jestem ponadto autorką ponad 100 publikacji, w tym tych wydanych w recenzowanych zagranicznych i polskich czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Publikuję po polsku, angielsku, rosyjsku, niemiecku i estońsku (m.in. w Petersburgu, Moskwie, Woroneżu, Permie, Belgradzie, Mińsku, Galati, Bacau, Tartu). Jestem współredaktorem trzech czasopism: „Stylistyka”, „European Journal of Humour Research” i „Półrocznik Lingwistyczny Tertium. Tertium Linguistic Journal”. Posługuję się językiem angielskim, niemieckim, rosyjskim, hiszpańskim i chińskim mandaryńskim a znajomość tych języków określa też moje fascynacje językowo-kulturowe i wyznacza zasadnicze obszary prowadzonych przez mnie badań. Współpraca międzynarodowa pozwala je jednak poszerzać także o inne kręgi kulturowe – stąd pomysł prowadzenia porównawczych badań polsko-estońskich.

Podsumowując, wszystkie moje dotychczasowe badania znajdują się w nurcie komunikacji międzykulturowej, której przyglądam się z różnych perspektyw

metodologicznych i tematycznych. Bogata rzeczywistość świata w którym coraz łatwiej i częściej spotykają się przedstawiciele różnych kultur dostarcza na co dzień nowych tematów badawczych, których bogactwo otwiera coraz to nowe perspektywy i pobudza do zainteresowania kolejnymi zjawiskami wartymi analiz językoznawczych. W obrębie badań międzykulturowych mieszczą się też kolejne rozpoczęte przez mnie projekty.

b) osiągnięcia w zakresie opieki naukowej i kształcenia młodej kadry, w tym informacje o: – zakończonych nadaniem stopnia doktora przewodach doktorskich, w których osoba ta uczestniczyła w charakterze promotora, o którym mowa w § 2 ust. 1 lub ust. 2 pkt 3, – otwartych przewodach doktorskich, w których osoba ta uczestniczy w charakterze promotora, o którym mowa w § 2 ust. 1, – sporządzonych recenzjach w przewodach doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych lub przewodach habilitacyjnych

Swoje zainteresowania badawcze przekładam na pracę dydaktyczną. Pozwoliło mi na to nauczanie 29 różnych przedmiotów na różnych kierunkach studiów (m.in. filologia polska, filologia angielska, europeistyka, kulturoznawstwo, English in Public Communication, Applied Gender Studies, Polish Studies), wypromowanie 3 doktorów oraz otwarcie przewodów 5 kolejnym osobom. Byłam promotorem i recenzentem 57 prac magisterskich i licencjackich.

Doktoranci z mojego seminarium piszą prace porównawcze, w których wykorzystują swoją znajomość języków obcych (w większości przypadków angielskiego w jednym hiszpańskiego). Dwie prace obronione i jedna rozpoczęta pisane są w języku angielskim.

Promotor w przewodach zakończonych:

- 1) mgr Ewa Rusek „Językowy obraz Europy w tekstach tureckich studentów programu Erasmus” – obrona pracy doktorskiej 20.03.2018.
- 2) mgr Dorota Rygiel – „Identity dilemmas of South Asian immigrants in selected contemporary British novels” – obrona pracy doktorskiej 06.10.2017.
- 3) mgr Anna Rewiś-Łętkowska „Metaphorical Conceptualization of Fear in English and Polish” – obrona pracy doktorskiej 21.06.2017.

Promotor w przewodach otwartych:

- 4) mgr Ewa Kowalska-Stasiak – „Językowo-kulturowy obraz nauczyciela” UJ, Kraków – otwarcie przewodu doktorskiego 19.01.2018.
- 5) mgr Beata Piechuch-Ożarska „Podręcznik do matematyki jako gatunek tekstu (na przykładzie amerykańskich podręczników używanych w szkole średniej)” – otwarcie przewodu 12.05.2016.

- 6) mgr Konrad Magdziarz „Sexism and humour in English media: A study of the language” – otwarcie przewodu 09.06.2016.
- 7) mgr Anna Andrzejewska „Wizualizacja materiału gramatycznego na przykładzie języka hiszpańskiego jako obcego” – otwarcie przewodu 9.03.2017.
- 8) mgr Agnieszka Górka – „Angielska poezja dla dzieci – analiza dyskursu kulturowego” – otwarcie przewodu doktorskiego 16.06.2012.

Swoje wielostronne zainteresowania badawcze miałam okazję wykorzystać także w ocenie dorobku językoznawców przedstawicieli różnych filologii: polskiej, angielskiej, rosyjskiej, francuskiej wywodzących się z różnych ośrodków (Uniwersytet Jagielloński, Wrocławski, Szczeciński, Łódzki, Śląski, Opolski, Uniwersytet w Białymstoku oraz Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu). Brałam udział w 7 przewodach habilitacyjnych (5 razy w funkcji recenzenta, 1 sekretarza i 1 członka komisji). 5 razy byłam recenzentką w przewodach doktorskich.

Pełnię funkcję przewodniczącej stałej Komisji ds. Przewodów Doktorskich w zakresie Językoznawstwa na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego, regularnie zatem prowadzę posiedzenia komisji, biorę udział w egzaminach doktorskich i przeprowadzam obrony prac doktorskich z zakresu językoznawstwa na Wydziale Filologicznym. Prowadzą także zajęcia dla doktorantów zarówno w ramach polskojęzycznych, jak i anglojęzycznych studiów doktoranckich na naszym Wydziale.

Pełniłam funkcję recenzenta zewnętrznego w ubieganiu się o stanowisko profesora Diany Popy w Uniwersytecie Dunarea de Jos w Galati, Rumunia. Byłam także recenzentką doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu Opolskiego prof. Cheong Byung Kwona z Uniwersytetu w Seulu, Korea.

c) działalność popularyzująca naukę lub sztukę

Od początku swojej pracy naukowej prowadziłam wykłady otwarte, brałam udział w dyskusjach panelowych, zebraniach i konferencjach popularyzujących wiedzę o języku. Od 2007 jestem członkiem Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Komunikacji Językowej „Tertium”, od 2014 członkiem jego Zarządu, od 2016 Sekretarzem. Jestem także członkiem założycielem towarzystwa społecznego - Towarzystwa Absolwentów i Przyjaciół II LO im. M. Konopnickiej w Opolu od 2008 r.

W sumie byłam lub jestem łącznie z wymienionymi członkiem 10 towarzystw naukowych i instytucji (International Society for Humor Studies od 1999 r., PAN Oddział we

Wrocławiu od 2016 r., Komisji Stylistycznej Międzynarodowego Komitetu Słowistów od 2013, Katowickiego Oddziału PAN od 2004 r., Komisji Kultury Języka Komitetu Językoznawstwa PAN w latach 2004-2012, Komisji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN w latach 2009-2012, od 2012 Współpracownikiem Sekcji, Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk od 1999 r., Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego od 1999 r.).

Pracując na rzecz środowiska pełniłam lub nadal pełnię 14 różnych funkcji. Prace w gremiach Uniwersytetu Opolskiego obejmują funkcje: Przewodnicząca stałej Komisji ds. Przewodów Doktorskich w zakresie Językoznawstwa na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego od 2016; Prodziekan ds. nauki Wydziału Filologicznego UO w latach 2008-2012; Członek Senackiej Komisji ds. Organizacji i Rozwoju Uniwersytetu 2012-2016; Kierownik Zakładu Europeistyki 2010-2013; Członek Senackiej Komisji ds. Badań i Współpracy z Zagranicą 2008-2012; Przewodnicząca Wydziałowej Komisji Nostryfikacyjnej 2008-2012; Przewodnicząca językoznawczej Komisji Rekrutacyjnej na studia doktoranckie.

Od 14 lat zaangażowana jestem także w certyfikację języka polskiego jako obcego. Od roku 2004 brałam udział w pracach dwóch podzespołów: Pisanie, Publikacje oraz w opracowywaniu „Vademecum egzaminatora” i „Standardów egzaminacyjnych”. Na organizowanych warsztatach przeprowadzałam na szkolenia z zakresu pisania. Układałam zadania egzaminacyjne na wszystkie testowane poziomy i ze wszystkich sprawności oraz pełniłam funkcję przewodniczącej audytu wewnętrznego. Od 2010 r. już jako członek Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego parę razy w roku przewodniczyłam egzaminom krajowym i zagranicznym (m.in. w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Nowym Jorku, Nowosybirsku, Irkucku, Moskwie, Chicago, Dortmundzie, Łucku, Dniepropietrowsku, Kijowie, Taszkencie, Seulu.). Obecnie biorę udział w pracach Państwowej Komisji ds. Poświadczania Języka Polskiego jako Obcego (od 2016). Jako osoba współodpowiedzialna za audyt wewnętrzny przeprowadzałam szkolenia z jego zakresu dla audytorów, sporządzałam raporty i opracowywałam procedury z nim związane.

Aktywnie uczestniczę w pracach gremiów międzynarodowych, poprzez pisanie rozdziałów w monografiach, (np. *New Approaches to the Linguistics of humor*, red. Diana Popa, Salvatore Attardo), wystęпах w panelach na konferencjach międzynarodowych (np. International Symposium „Humor and Linguistics/Folklore”, University of Pécs; ISHS Conference Tallin) i członkostwo w 10 komitetach redakcyjnych - 7 zagranicznych (w tym: „Актуальные проблемы стилистики”, „Language, communication and social environment”, „Медиалингвистика. Международный Научный Журнал”, „Concordia Discors vs. Discordia Concors: Researches into Comparative Literature and Contrastive Linguistics, Cross-

Cultural and Translation Strategies”) i 3 krajowych: „Język a Kultura”, „Text und Discourse”, „Oblicza Komunikacji”.

Pisałam recenzje dla 21 czasopism (w tym dla wysokopunktowanego „Humor. International Journal of Humor Research”) i zrecenzowałam ponadto 14 tomów publikacji zwartych.

Byłam organizatorem w sumie 14 konferencji (12 po habilitacji) z tego 11 międzynarodowych – w tym cyklicznych, jak „Communication Styles”. Brałam udział w 63 konferencjach (z tego w 40 po habilitacji) – głównie międzynarodowych (w USA, Japonii, Hong Kongu, Włoszech, Francji, Irlandii, Estonii, Rosji, Słowenii, Danii, Rumunii, Białorusi, Hiszpanii, na Węgrzech i Litwie). Uzyskałam Grant National Science Council Republiki Chińskiej na przeprowadzenie wykładów na 7 uniwersytetach na Tajwanie (2009). Swoją pracę badawczą popularyzuje także podczas wykładów otwartych krajowych (Warszawa, Wrocław) i zagranicznych (Rumunia, Estonia, Hiszpania, Grecja). Uczestniczyłam w wymianie programu Erasmus oraz w Akademii Młodego Poligloty.

Moja aktywność na forum międzynarodowym została uhonorowana w 2005 r. nagrodą International Society for Humor Studies Award, przyznaną na 17 Konferencji ISHS w Youngstown, USA. Trzykrotnie otrzymałam także nagrodę Rektora Uniwersytetu Opolskiego.

Od opublikowania książki podoktorskiej, o której informację zamieścił KBN w Przeglądzie Eureka (Nr 11/2001), a która zainteresowała dziennikarzy, brałam udział w licznych wywiadach radiowych, telewizyjnych i prasowych w kraju (m.in. TVP1, TVP2, TVN, TV3, TVP Katowice, „Gazeta Wyborcza”, „Newsweek”, „Wprost”, „Pani”, „Przekrój”, „Tygodnik Powszechny”, „Trybuna Opolska”, „Poradnik Psychologiczny Polityki“, Radio Opole) i na świecie (Chicago, Nowy Jork, Radio BBC) związanych z moją pracą naukową, działalnością dydaktyczną lub popularyzacją systemu certyfikacji języka polskiego jako obcego.

Deveta Pauvelna